

**Результати
онлайн опитування здобувачів вищої освіти
Сумського державного педагогічного університету
імені А.С.Макаренка
щодо якості дистанційного навчання,
зумовленого воєнним станом**

Опитування здобувачів вищої освіти щодо якості дистанційного навчання, зумовленого воєнним станом, проводилося відповідно до календаря моніторингових заходів на 2023-2024 навчальний рік з 28.02.2024 по 8.03.2024 року. Анкетування здійснювалось анонімно з використанням Google-форм; опитувальник містив 15 запитань «закритого» та 1 запитання «відкритого» типу.

Опитані студенти зазначили, що 89% викладачів вчасно забезпечили доступ до дистанційних курсів дисциплін, 98,1% дотримуються розкладу занять в онлайн-режимі (при цьому 73,6% із них завжди дотримуються розкладу).

81,2% відсотків респондентів стверджують, що платформа Moodle зручна у використанні. При цьому 5% опитаних відзначили складнощі при самостійному опрацюванні сайту, брак чітких інструкцій. Однак майже у 10% респондентів все ще залишаються труднощі і проблеми при користуванні платформою Moodle.

Здобувачі вищої освіти зазначають, що їм вдається організувати свій час для навчання. Так, більша частина опитаних респондентів (53,3%) зазначили, що виділяють для виконання запропонованих викладачем завдань від 1 до 3 годин, 35,2% - від 4 до 6 годин.

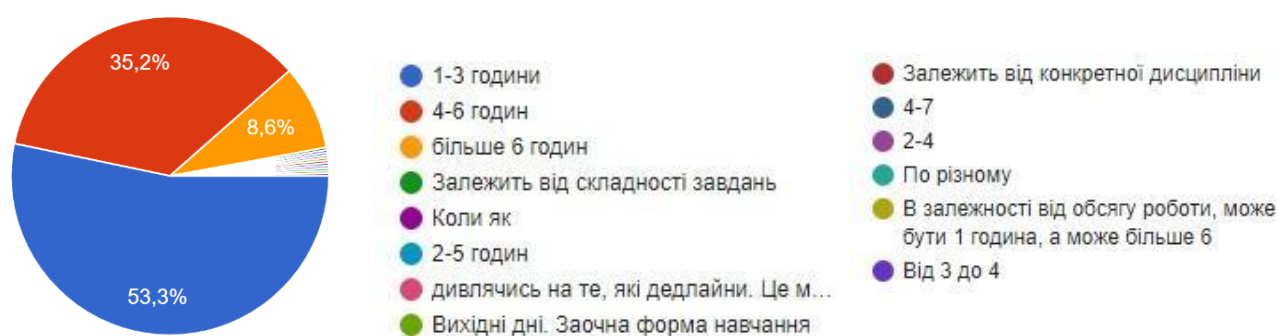

Рис 1. Розподіл відповідей на запитання про час для виконання запропонованих викладачем завдань

Консультативно-методичні вказівки до семінарських, практичних, лабораторних занять в основному надаються шляхом поєднання декількох технологій: за допомогою сайту дистанційного навчання Moodle – 84,6%, під час

онлайн занять у Zoom, Skype, Meet тощо – 80,2%, месенджерів (Viber, Messenger, Telegram, WhatsApp тощо) – 77,5%, через електронну пошту – 22,2%. Лише 0,5% респондентів зазначили, що не отримують консультативної підтримки.

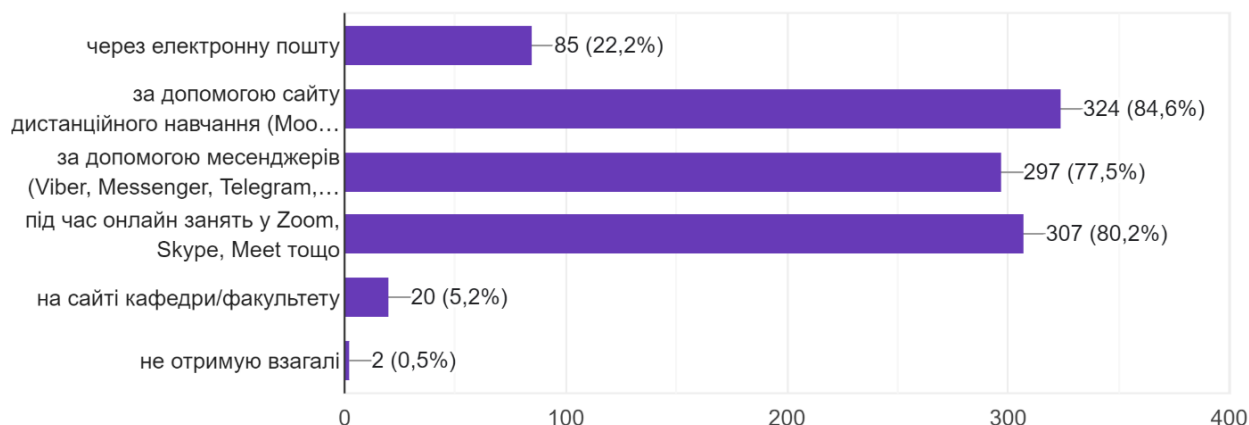

Рис. 2. Розподіл відповідей на запитання про надання консультативно-методичної підтримки

Інструментом для покращення надання консультативно-методичної підтримки студентів є тісний та постійний зв'язок між студентом та викладачем. Зокрема опитані зазначили, що додатково до Moodle мають канал зв'язку із викладачами: Viber чи Telegram групу з усіма викладачами (49,1%) та групу із кожним конкретним викладачем дисципліни (45,5%). Не мають такого каналу зв'язку лише 3,4% респондентів.

Важливим аспектом якісного засвоєння матеріалу в умовах дистанційного навчання є доступ здобувачів освіти до змісту лекційних занять. 84,9% респондентів зазначили, що їм надається конспект лекцій, викладений у Moodle, а обговорення матеріалу відбувається на заняттях. 9,4% респондентів зазначили, що можуть ознайомитися зі змістом лекції під час онлайн заняття, при цьому конспект чи презентації не надаються. Також студенти зазначили, що бувають випадки, коли надається конспект лекцій, викладений у Moodle, без обговорення, або ж надається відеозапис лекції, викладений на платформі (про це зазначили відповідно по 2,9% опитаних).

За результатами опитування можемо констатувати варіативність способів проведення практичних, семінарських та лабораторних занять. Більшість викладачів використовують віртуальні освітні середовища та комунікаційні платформи Zoom, Skype, Meet, при цьому заняття проводяться онлайн відповідно до розкладу. Частково зв'язок викладача зі студентами відбувається за допомогою месенджерів (25,6%). 11% респондентів зазначили, що матеріали занять надаються через електронну пошту. Слід також звернути увагу, що частина онлайн занять відбуваються в інший від розкладу час (на це вказало 4,2% опитаних).

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти здійснюється у змішаній формі шляхом виконання завдань, розміщених на Moodle або надісланих на електронну пошту – 83,6%, онлайн тестування на платформі Moodle (або з допомогою альтернативних інструментів JetIQ, Google form тощо) – 78,6%, а також завдань, надісланих через Viber, Telegram тощо – 28,2% та через анкетування під час онлайн занять – 14,4%.

Під час аналізу рівня наповнюваності дистанційних курсів, здобувачі освіти зазначили, що до дистанційних курсів варто було б додати:

- методичні рекомендації (інструкції до виконання) до лабораторних, практичних, семінарських занять (на це вказало 28,5 % респондентів);

- відео до лекцій (24%);

- літератури в електронній формі (23,8%);

- матеріалів до лекцій (19,3%);

- роз'яснень до критеріїв оцінювання (11%);

- завдань/ тестів для самоконтролю (10,7%) тощо.

Для пошуку необхідної інформації 39,2% респондентів користуються послугами електронної бібліотеки СумДПУ імені А.С. Макаренка; 50,7% звертаються до її послуг час від часу, 9,9 % не користуються взагалі. У порівнянні з минулим роком відсоток здобувачів, що користуються послугами електронної бібліотеки, зріс на 30%.

У зв'язку з безпековою ситуацією, 71,5 % здобувачів вищої освіти хотіли, щоб дистанційна форма навчання застосовувалась і надалі, проте частина респондентів (20,1%) виступають за змішаний формат навчання.

Серед переваг платформи Moodle під час дистанційного навчання респонденти відзначили:

- постійний доступ до навчальних матеріалів (лекцій, практичних, семінарських занять тощо) (86,2 % респондентів);

- можливість повторно переглянути пройдений матеріал (74,4%);

- можливість виконати завдання офлайн у зручний час (70%);

- можливість пройти тестовий контроль у зручний час для самоперевірки (46%);

- наявність навчальної літератури до дисципліни в електронній формі (43,9%).

Однак стосовно наявних технічних недоліків платформи Moodle, респонденти зазначили наступні:

- неможливість надіслати великі файли або їх певну кількість (74,2%);

- неможливість зв'язатися із викладачем через сайт (16,7%);

- відсутність пояснень (інструкцій, рекомендацій) як працювати із сайтом і, відповідно, відсутність навичок роботи (13,1%);

- автоматичне завантаження навчальних матеріалів на телефон (11,2%).

Серед поодиноких труднощів респонденти зазначили:

- не працює платформа після 23.00;

- малий обсяг завантаження файлів;
- дуже громіздка система, на сервері швидко займає весь вільний простір, скільки не збільшуй об'єми пам'яті все мало. Треба створювати вітчизняні програмні продукти більш удосконалені та безкоштовні.

Для покращення роботи платформи Moodle для дистанційного навчання, респонденти пропонують:

- оновити дану платформу;
- додавати більше інформації для студентів, стосовно роботи в Moodle, і взагалі його роботи, і як простіше завантажити файл з роботою, щоб надалі не було недоліків з домашніми завданнями;
- розробити більш зручний та зрозумілий інтерфейс; спростити інтерфейс для роботи звичайних користувачів, зробити його більш зрозумілим та простішим для вивчення;
- робити посилання на Google Диск, якщо потрібно відправити великий файл або на пошту;
- збільшити розмір файлу який можна завантажити, додати можливість надсилати файли більшого розміру, бо не зручно завантажувати на гугл диск, а потім надавати посилання викладачам; розширити можливість надсилання великих файлів;
- розробити зворотній зв'язок;
- надати цілодобовий доступ до платформи Moodle;
- залучати інші платформи в роботу.

За результатами моніторингу фахівці ЦЗЯВО дійшли висновку, що дистанційне навчання, зумовлене воєнним станом, у Сумському державному університеті імені А.С. Макаренка організоване на належному рівні. Здобувачі освіти всіх рівнів значно скоротили час, який виділяють для виконання завдань при дистанційному навчанні (у порівнянні з минулим роком на 30% зросла кількість респондентів, що виділяють на виконання завдання від 1 до 3 годин). Це може також бути показником успішної адаптації студентів до дистанційного навчання. Викладачі вчасно наповнюють офіційну платформу Moodle необхідним освітнім контентом, за потреби використовують альтернативні комунікаційні технології, дотримуються розкладу лекційних та практичних занять в онлайн режимі. Для здобувачів вищої освіти запропонована форма дистанційного навчання є зручною завдяки гнучкості, можливості ефективно використовувати час і гарантіям особистої безпеки. Варто також наголосити, що у цьому навчальному році частина студентів (20%) виступають за змішаний формат навчання.

Рекомендації фахівців ЦЗЯВО:

1) адміністрації та викладачам СумДПУ імені А.С. Макаренка ознайомитися з результатами моніторингу якості дистанційного навчання з метою усунення проблем, окреслених студентами;

2) вивчити пропозиції здобувачів вищої освіти та використати їх для

покращення організації дистанційного навчання;

3) продовжувати вживати заходів, спрямованих на покращення організації зворотнього зв'язку між викладачем та студентами під час здійснення дистанційного навчання.

Фахівець ЦЗЯВО

Олена Мичкіна

Начальник ЦЗЯВО

Оксана Одінцова